

KUR'ÂNÎ USLÛBDAN İNCİLER

Kur'ân-ı Kerîm, kelimeleri ve tabirleri kısmen muayyen manalarında, kısmen de bu manalardan birine has kılarak kullanmıştır. Bu özellikte olan *riyh* ve *riyâh*, *a'yun* ve *uyûn* gibi bazı kelimeler vardır.

Bu kelimeler veya tabîrlerin bir kısmından örnekler vereceğiz. Bu; Kur'ânî tabirlerin belli bir maksada delâlet ettiğini gösterir.

1. *İqâmet* kelimesi göçebelik ve yolculuğa mukabil olarak kullanılırken, *iqâm* kelimesi إقام الصلاة (Namazı yerine getirmek) şeklinde namaza mahsus olarak kullanılmıştır.

2. Kur'ân-ı Kerîm gelmek manasındaki *câe* fiilini sadece mâzi olarak kullanılmış, muzârî, emir, ismi fâil ve ismi mefûl olarak kullanmamıştır. Buna karşılık aynı manadaki *etâ* fiili her şekilde zikredilmiştir.

3. Kur'ân sene, yıl manasındaki *âm* kelimesini müfred ve müsennâ olarak kullanmış, çoğul olarak *â'vâm* şeklinde kullanmamıştır. Aynı manadaki *sene* kelimesini ise müfred ve cem'î müzekker sâlim olarak kullanmış, müsennâ ve cem'î müennes sâlim olarak kullanmamıştır.

4. *Yâ* dışında hiç bir nida harfini kullanmamıştır.

5. Peygamberimizin ümmeti olan Müslümanlardan başkaları için *min* harfi olmaksızın يَغْفِرْ لَكُمْ [Sizin günahlarınızı affetsin] tabiri gelmemiştir,

Ama يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ دُنُوبِكُمْ [Sizin günahlarınızı affetsin] tabiri diğer peygamber ümmetleri için kullanılmıştır.

Muhammed sallâhu aleyhi ve sellem'e imân eden cinlerin de kavimlerine sözleri şöyledir:

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ دُنُوبِكُمْ
kavmimiz! Allâh'ın da'vetisine [Muhammed'e ve da'vetine] icâbet edin ve ona imân
getirin ki, (Allâh) ba'zı günâhlarınıza [tüm günâhlarınızı] mağfiret buyursun
[bağışlasın].] (Ahkâf/31)

6. Allah Teala'nın iki azîm isminden Ğafûr ve Rahîm'in bir arada olduğu her yerde, Sebe Sûresi'ndeki bir tek yer hariç, Ğafûr Rahîm'in önüne geçmiştir.

وَهُوَ الرَّحِيمُ الْعَفُورُ [Hem O öyle rahîm [rahmeti/lütf u ihsânı sürekli], öyle Ğafûr [bağışlayıcı].]
(Sebe/2)

7. Kur'ân'daki fasılalarda *ha* (خ) harfi hariç bütün harfler gelmiştir.

8. Şu cümle sadece Bakara Sûresi'nde 4 kez gelmiş, başka hiç bir yerde geçmemiştir.

فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ [(Âhîret'te) bir korku yoktur ve bunlar mahzûn olacak [üzülecek] değillerdir.] (Bakara/62)

لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

[Rabb'leri indinde [yanında/nezdinde] onların ecr/[mükâfât]leri vardır, onlara bir korku yoktur ve onlar mahzûn olmayacak/[üzülmeyecek]lardır.] (Bakara/262)

فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

[Rabb'lerinin yanında ecr/[mükâfât]leri sırf kendilerininindir ve onlara bir korku yoktur ve mahzûn olacak [üzülecek] değildir onlar.] (Bakara /274)

لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

[Rabb'leri indin/[yanın]de ecr/[mükâfât]leri, şübhesiz kendilerininindir ve onlara bir korku yoktur ve mahzûn olacak [üzülecek] değildir onlar.] (Bakara /277)

9. *Îrâde* fiili kötülük veya zararlarla ilgili olarak hiç bir zaman Rab ismine isnad edilmemiş, Subhân olan Allah'a isnâd edilmiştir.

وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ

[(Nefslerindeki/kendilerindeki bozan) bir kavme de Allâh (–günâhları, zulm ve isyânları sebebiyle–) bir kötülük irâde buyurdumu, artık onun reddine [geri çevrilmesine] çâre bulunmaz.] (Râd/11)

إِنْ أَرَادَ بِكُمْ صَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا

[Eğer size bir zarar (vermeyi) irâde buyurur yâhûd bir menfaat (sağlamayı) irâde buyurursa?!"] (Fetih/11)

Îrâde dışındaki fiiller cezâ ve benzeri gibi konularla alakalı olarak *Rabbe* isnâd edilerek gelmiştir.

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ

[Hakikat(en) Rabbinin (yakalayıp) tutuşu (kesinlikle) şedîd/[çok şiddetli]dir.] (Buruc/ 12)

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ

[Gör(müş gibi bil)medin mi; Rabbin nasıl yaptı âd'a ireme zâti'l-imâda.] (Fecr /6)

10. *Î'tâ*, *Rabb* dışında Allah teala'nın hiç bir ismiyle birlikte gelmemiştir.

11. Duaların çoğu *Rabb* lafızıyla birlikte gelmiştir. Aşağıdaki ayet dışında tek başına *Allahümme* ile birlikte gelmemiştir.

أَلَيْمٌ بَعْدَآبٍ حِجَارَةٌ مِنَ السَّمَاءِ أَوْ آتِنَا وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا
de, "Ey Allâh! Eğer bu (–Muhammed'in iddiâ ettiği gibi–) Senin tarafından gelmiş hakk kitâb ise, durma üzerimize gökten taşlar yağdır veyâ bize daha elîm [acı] bir azâb ver!" demişlerdi.] (Enfâl/32).

Burada Rab isminin zikredilmesi münâsib olmamıştır. Çünkü kendi kendine azab isterken Rab ismini zikretmek doğru olmaz. Rabb, insanların işlerini yöneten, yürüten, terbiye eden ve rızıklandırandır.

Rab ve *Allahümme* lafzı yan yana gelebilir:

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

[Îsâ ibn Meryem [Meryem oğlu Îsâ] şöyle yalvardı [dedi]: “Yâ Allâh! Ey bizim yegâne Rabbimiz! Bize semâ/[gök]dan bir mâide [yemekli sofrâ] indir ki.] (Maide/114)

Aşağıdaki ayete gelince;

اللَّهُمَّ [Du'âlarının sonu da, “Hakikat(en) el-hamdu lillâhi rabbi'l-âlemîn”

[sâdece âlemlerin rabbi Allâh her türlü hamde/sevgi ve ta'zîm ile senâya lâyıktır] (şeklinde olacaktır).] (Yûnûs/10)

Buradaki dua; bir şeyi talep etmek ve bir hâcet için değildir.

12. *Savm* kelimesi, susma anlamına tahsis edilmiştir, asla bilinen ibâdet manasında kullanılmamıştır. Bilinen ibâdet manasında sadece *siyâm* kelimesi kullanılmıştır.

13. *Beraret* melekler için kullanılmış, asla beşer için kullanılmamıştır. Mükellefler için ise sadece *ebrâr* kelimesi kullanılmıştır.

14. *Qâ'id*'in çoğulu olan *qâ'idîne* lafzı, cihâddan vazgeçenlere tahsis edilmiştir. *Qıyâm*'in zıttı manasındaki oturanlar için ise sadece *qâid*'in kırık çoğulu olan *qu'ûd* kelimesi kullanılmıştır.

Aşağıdaki söz buna örnektir:

قِيَامًا وَقُودًا [Onlar ki, gerek kıyâm u kuûdda [ayakta ve otururken]] (Âl-i İmrân/191)

15. *Qâim*'in çoğulu olan *qâimîne* lafzı Allah'ın emirlerini yerine getirenlere tahsis edilmiştir. Oturmak manasındaki *qu'ûd*'un zıttı olarak kalkmak manasında olan *qıyâm* için ise *qâim*'in çoğulu olan *qıyâm* kullanılmıştır.

Bunun sebebi belki de bu çoğul şekillerinin nisbî olarak delalet ettiği çokluk veya azlık manalarıdır. Çünkü cem'i sâlim bilindiği gibi aslen azlık çoğuludur. Hiç şüphe yoktur ki, cihâddan vazgeçenler veya Allah'ın emrini yerine getirenler, hakiki manada oturan ve ayağa kalkan kişilerden daha azdır.

Allahu alem cem'i sâlimler azlık için, çokluğa delalet eden cem'i teksîr kalıbı ise çokluk için kullanılmıştır.

16. *Meyyit* kelimesinin çoğulu olan *mevtâ*, hakiki manada ölen kimseden başkası için kullanılmamıştır.

Emvât, umumi olarak ölen kimseler için de, başkaları için de kullanılmıştır.

Meyyitûne ise henüz ölmemiş olan kimseler hakkında kullanılmıştır.

17. *Himâr*'in çoğulu olan *hamîr* sadece ehli eşekler için kullanılmıştır.

Humûr ise, sadece yaban eşeği için kullanılmıştır.

18. *Seleke* fiili ahiret hakkında *nâr*'a giriş için kullanılmakla beraber cennete giriş için kullanılmamıştır.

Duhûl ise hem cennet, hem de nâr için kullanılmıştır.

19. Cennet ashâbı hakkında tekil olan *hâliden* kelimesi değil, çoğulu olan *hâlidîn* kelimesi kullanılmamıştır ki böylece cennete ünsiyet artsın.

Nâr ashâbı için ise hem tekil, hem de çoğul şekil kullanılmıştır.

20. *Adn* ile birlikte olmadıkça cennet için *mesâkin* kelimesi geçmemiştir. Belki de bunun sebebi *Adn* cennetinin ikâmetgah olmasıdır. İkametgahta meskene ihtiyaç duyulur.

21. *A'bede* fiili *men* ile değil, *mâ* ile müteaddi olarak kullanılmıştır.

لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ [O işitmez, görmez ve sana hiç faydası olmaz şeylere niçin taparsın [ibâdet edersin]?](Meryem/42)

أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ صَرًّا وَلَا نَفْعًا [Size kendiliklerinden ne bir zarara (mâni olmaya), ne bir fayda (sağlama)ya mâlik olmayan (âciz) şeylere mi tapıyor/[ibâdet ediyor]sunuz?] (Maide/76)

22. *Küfrân* kelimesi şükür'ün mukabili olarak kullanılmıştır.

23. *Â'lim* kelimesi tekil olarak gaybı bilmeye tahsis edilmiştir.

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ veya عَالِمِ الْغَيْبِ buyurulmuştur.

A'llâm kelimesi mübalağaya uygun olarak gaybın çoğulu olan *ğuyûb* kelimesine tahsis edilmiştir.

A'lîm kelimesi ise kayıtsız olarak kullanılmıştır.

24. Kur'ân-ı Kerîm tartmak manasındaki *vezn* lafzını, *a'dl* değil *kıst* lafzıyla birlikte kullanmıştır.

25. *Âkıbet* kelimesinin fiili müzekker olarak geldiğinde azab manası kastedilmiştir.

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ [yalanlayanların/yalanlayıcıların] âkıbeti nasıl olmuş!?" (En'âm/11)

Fiilin müennes olarak geldiği yerlerde cennet manası kastedilmiştir.

تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ [Evinin sonu [âkıbetu'd-dâr: yurdun âkıbeti/cennet] kimin olacak.] (En'âm/135)

Lafız ve mana birbirine uygun olmuştur.

26. Yağmur manasındaki *ğays* hayır, *matar* ceza ve şerr hakkında kullanılmıştır.

Vedq kelimesi ise bunun dışındaki durumlarda kullanılmıştır.

فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلَالِهِ [Görüyorsun hilâlin/[araların-deliklerin]den çıkıyor.]

(Nûr/43 ve Rûm/48)

27. Baba ve anneye ihsân ve iyilikten bahsedilirken veya onlar için dua söz konusu olduğunda *vâlideyn* lafzı zikredilmiş, *ebeveyn* lafzı zikredilmemiştir.

28. Kur'ân'da geçen *rahmeten minnâ*, *rahmeten min indinâ* tabirlerinden *rahmeten min indinâ* sadece mü'minlere has olarak kullanılmıştır.

Rahmeten minnâ ise mü'min ve kâfirler için umûmi olarak kullanılmıştır.

29. Kur'ân'da geçen *ni'meten minnâ* ve *ni'meten min indinâ* tabirlerinden *ni'meten min indinâ* mü'minlere tahsis edilmiş, diğeri ise umumi olarak hem mü'minler, hem de kâfirler için kullanılmıştır.

30. *Vea'de* fiilinin *Allah* lafzına isnâd edildiği sûrelerde -Nisâ, Mâide, Tevbe ve diğeri gibi uzun olan sûrelerde bile- *Rahmân* ismi zikredilmemiştir.

31. *Vea'de* fiilinin *Allah* lafzına isnâd edildiği yerlerde kelim mü'min ve kâfirlere tahsis edilmiştir.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ [Allâh, mü'minlerin erkeğine altından ırmaklar akar cennetler va'd buyurdu.] (Tevbe/72)

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ [Allâh münâfikların erkeğine, ebedî olarak cehennem ateşini va'd buyurdu.] (Tevbe/68)

Vea'de fiilinin *Rahmân* ismine isnâd edildiği yerlerde ise genel olarak kullar zikredilmiştir.

جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ [Rahmân'ın [rahmeti/lütf u ihsânı bol olanın], kullarına bi'l-ğayb [ğaybta/ğiyâben] va'd buyurduğu adn [ikâmet] cennetlerine!] (Meryem/61)

32. Kur'ân'da geçen *hakkal qavlü* (Söz gerçekleşti) sözü, *sebetel azâb* (Azab sabit oldu) manasındadır.

33. Aşağıdaki sözler;

هَلْ يُجْرَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ [Her hâlde [elbette] çecekleri, sırf kendi (kötü) amellerinin cezâsı/[karşılığı]dır.] (A'râf/147 ve Sebe/33)

وَمَا تُجْرَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ [Ma'mâfih [bununla birlikte], başka değil, hep yaptığınız amellerinizle (karşılık görüp) cezâlan[dırıl]acaksınız.] (Sâffât/39)

Kur'ân'da mü'minler hakkında geçmemiş, sadece kâfirler veya mahlûkâtın geneli için geçmiştir.

Bi harfi ceri ile birlikte gelen *cezâ'* fiili ise hem mü'minler, hem kafirler için kullanılmıştır.

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ [Amellerin daha güzeliyle (veyâ amellerinin en güzeline göre) ecr/[ödül]lerini muhakkak vereceğiz.] (Nahl/97)

34. Allah Subhanehu kendisinden çoğul zamir ile bahsettiğinde, önünde veya ardında O'nun tekliğine delalet eden bir kelime gelmesi gerekir. Böylece bu zamirden maksadın O'nun Allah olduğunu ve bu zamirin zihinlerde şirk şüphesi olmaması için tazim manasında olduğu ifade edilir.

35. *Tesbih* fiili "*sebbeha lillahi*" örneğindeki gibi lâm ile müteaddî olduğunda, akıllı ve akılsızlar için kullanılmıştır.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ [Öyle ki, O'nu yedi semâ [gök] ile arz [yer] ve bütün bunlardaki zevi'l-ukûl [akıl sâhibleri] tesbîh [tenzîh ve takdîs] eder.] (İsrâ /44)

يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ [Onlarda sabâh ve akşam-üstleri [her dâim] O'na tesbîh eder(ek o yuce)ler (yücesini tenzîh ve takdîs eden)] (Nûr/36)

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ [Nice erler (vardır); ki ne ticâret [alım/alış], ne bey' [satım/satış] kendilerini (oyalayıp da) zikrullâh/[Allâh'ı hatırlamak]tan.] (Nûr/37)
Kendisine müteaddî olduğu zaman akıllılara tahsis edilmiş, akılsızlar için kullanılmamıştır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا (٤١) وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا (٤٢)

[Ey o bütün îmân edenler! Allâh'ı çok anış anın ve O'na sabâh-akşam tesbîh edin [O'nu, şânına lâyük olmayan her şeyden her dâim tenzîh edip yüceltin!]] (Ahzâb/41-42)

36. Tesbih fiili *sebbehallahu* örneğindeki gibi mâzi olarak sûrenin başında yer aldığında savaş manasındaki *qitâl* zikredilmiştir.

Sûre *yüsebbihu lillahi* şeklinde muzâri ile başladığında *qitâl* zikredilmemiştir.

37. Aşağıdaki ayette olduğu gibi *tesbih* fiilinden sonra *mâ* ismi mevsulunun iki kez geldiği ayetlerde kelam arz ehli hakkında devam etmiştir.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ [Dilleri veyâ lisân-ı hâlleriyle) tesbîh [tenzîh ve takdîs] etmekte Allâh için göklerdeki ve yerdeki(ler).] (Haşr/1)

Aşağıdaki ayette olduğu gibi *mâ* ismi mevsulunun sadece bir kere geldiği durumlarda ise kelam arz ehli hakkında devam etmemiştir.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ [Dilleri veyâ lisân-ı hâlleriyle) tesbîh [tenzîh ve takdîs] etmekte Allâh'ı göklerde ve yerdeki(ler).] (Hadîd/1)

38. Cennet içindeki nehirlerden bahsedilirken aşağıdaki tek ayeti kerime hariç nehir kelimesi çoğul olarak gelmiştir.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهْرٍ [Muttakîler cennetlerde nûr [neher: nûr/aydınlık veyâ bolluk] içinde,](Kamer/54)

Burada nehir kelimesi müfred olarak gelmiştir. Bu nehir bilinen manasına ilaveten genişlik ve ışık manasında tefsir edilmiştir.

39. Cennetteki nehirlerden bahsedilirken nehir kelimesinin çoğul olarak zikredildiği yerlerde nehirler, akmak manasındaki *ceryân* ile nitelenmiş aşağıdaki gibi veya benzer bir şekilde buyurulmuştur:

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ [Altından ırmaklar akar cennetler var;] (Bakara/25)

Muhammed Sûresi'nde nehirler bu şekilde vasıflanmamış, bunun yerine şöyle buyurulmuştur:

فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى [Onda ırmaklar var bir sudan ki, (bayatlaması, kokup) bozulması yok; ırmaklar var bir sütten ki, tadı değişmez; ırmaklar var bir şarâb/[hamr]dan ki, içenlere lezzet (verir); ırmaklar var bir baldan ki, sâfi süzme.] (Muhammed/15)

Akmayan nehirin bu bozulma ihtimalini ortadan kaldırmak için *gayri âsin* buyurulmuştur.

40. Mûsâ as İsrailoğullarına *yâ benî isrâîl* şeklinde değil, *yâ kavmî* şeklinde nidâ etmiştir. İsâ as ise İsrailoğullarına *yâ kavmî* şeklinde değil, *yâ benî isrâîl* şeklinde nidâ etmiştir. Çünkü o onların soyundan değildi.

41. Kur'ân'da *inne lenâ ed dūnya ve'l âhirete* veya *el âhireti ve'd dūnya* tabirleri geçmemiş, bu manada aşağıdaki ayetlerde olduğu gibi ahiretle birlikte her zaman *ûlâ* kelimesi geçmiştir.

فَلِلَّهِ الْأَخِرَةُ وَالْأُولَىٰ [Fakat Allâh'ındır âhiret [son/sonu] ve ûlâ [ilk/önü]; (yâni, son ve ilk, o ikisi arasındaki tüm vakitler ve bunlardakiler Allâh'ındır;] (Necm/25)

وَإِنَّ لَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ [Bizim, önu de {Âhiret de, dūnyâ da} (veyâ başlangıç gibi, son/varış da Allâh'adır).] (Leyl/13)

42. Kur'ân'da hazırlamak manasındaki *أَعَدَّ* fiili ve *nâ* zamirine isnâd edilerek *أَعَدَدْنَا* şeklinde gelmemiştir. Güvenmek, önemsemek manasındaki *أَعْتَدَ* fiili de Allah'a isnâd edilerek gelmemiş, sadece azamet zamirine isnad edilerek *أَعْتَدْنَا* şeklinde gelmiştir.

43. Kur'ân'da *me'vâhüm cehenneme* ve benzeri tabirler çok gelmiştir. Ama *hiye mevlâküm* ifadesi sadece Hadîd Sûresi'nde gelmiştir.

هِيَ مَوْلَاكُمْ [Lâyıkınız odur.] (Hadîd/15)

44. Kur'ân'da *aleyhillahi* şeklinde he harfi kesreli olarak veya dammeli olarak *aleyhullahi* gelmemiştir. Sadece Fetih Sûresi'nde şöyle buyurulmuştur:

وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا [Allâh'a ahid [söz] verdiği şeyi ifâ ederse [yerine getirirse], O da ona yarın bir ecr-i azîm [büyük bir mükâfât: cennet] verecektir.] (Fetih/10)

45. Gayb zamiri esreli fiille, zamirden önceki harfin de esireli olduğu bir durumda esreli olarak, yani arka arkaya üç esireli bir halde gelmemiştir.

Hareke+ meksûr harf+ meksûr gayb zamiri şeklinde bir kullanım yoktur.

Sadece Nûr/52'te وَيَتَّقِهِ buyurulmuştur. Bu fiil anlattığımız duruma çok benzer, ama qaf harfi cezimlidir.

46. Bakara Sûresi'nde *inne rabbeke ğafûru'r rahîmun* ibaresi değil, her yerde *innallahe ğafûru'r rahîmun* ibaresi gelmiştir.

En'âm Sûresi'nde *innallahe ğafûru'r rahîmun* değil, her yerde *fe inne rabbeke ğafûru'r rahîmun* ibaresi gelmiştir.

47. En'âm Sûresi'nde *alîmun hakîmun* değil, her yerde *hakîmun alîmun* şeklinde *hakîm* ismi *alîm* isminin önünde gelmiştir.

Yûsûf Sûresi'nde ise *alîm* isminin takdimiyle *alîmun hakîmun* buyurulmuştur.